

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-669/2023
Central
1-19006773-03-1a-26102023

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul
Judecător: Andrei Guțu

DECIZIE în numele Legii

14 decembrie 2023
Bălți

mun.

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componența :	
Președintele ședinței de judecată, judecătorul	Gheorghe
Scutelnic	
Judecătorii	Viorel
Pușcaș	
	Ghenadie Liulca
Grefier	Iana
Frasina	
Cu participarea :	
Procurorului	Liliana
Pasat	
Avocatului	Veaceslav
Pascari	
Translatorului	Inna
Rotari	

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 07 aprilie 2022 în cauza penală privind condamnarea lui:

Belic (Eliseeva) Alexandra *****, a.n.
*****, c/p *****, cetățeană al RM, originară
și domiciliată în mun. Bălți str. ***** 31^a ap.
76, divorțată, studii medii, ne supusă serviciului
militar, ne angajată în câmpul muncii, anterior
ne judecată;

în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM,

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 03.06.2019-07.04.2022;

În instanța de apel: 27.04.2022-16.11.2022;

În instanța de recurs: 26.12.2022-17.10.2023;

În instanța de apel: 26.10.2023-14.12.2023.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 07 aprilie 2022 procesul penal în privința lui Belic (Eliseeva) Alexandra pe învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost încetat în corespundere cu art. 107 Cod penal, Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare la 31.12.2021.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de partea civilă *****, fiind dispus ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză prima instanță a constatat *în fapt* că, Belic (Eliseeva) Alexandra *****, acționând cu intenția îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în perioada vara-toamna anului 2018, prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, a comis acțiuni de escrocherie în următoarele circumstanțe:

În luna august 2018, persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, l-a dus în eroare pe *****, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, sub pretextul că are nevoie de bani pentru intervenții chirurgicale, l-a determinat să i-a un credit în sumă de 15000 lei. Cererea de beneficiere a creditului dat a fost întocmită electronic de către Belic (Eliseeva) Alexandra *****.

Ulterior, la 13.08.2018 de către reprezentanții companiei „Iute Credit” părții vătămate ***** i-a fost acordat credit și banii obținuți victima i-a transmis persoanei în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, obligându-se verbal să achite acel credit.

Persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă la rândul ei banii dobândiți ilegal i-a transmis lui Belic (Eliseeva) Alexandra, însă până la moment nu au achitat nici o rată, însușind ilegal suma nominalizată, prin ce a produs daune considerabile părții vătămate *****.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus instanța, în drept, a încadrat acțiunile inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Tot ea, acționând cu intenția îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în perioada vara-toamna anului 2018, prin înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, a comis acțiuni de escrocherie în următoarele circumstanțe:

În luna septembrie 2018 ele au dus în eroare pe *****, folosindu-se de faptul că ultima avea nevoie de bani, concomitent prezentând ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul că are nevoie de bani pentru intervenții chirurgicale, au determinat-o să ia un credit în sumă de 5700 lei. Cererea de beneficiere a creditului dat a fost întocmită electronic de către Belic (Eliseeva) Alexandra *****.

Ulterior, părții vătămate ***** i-a fost acordat credit și banii obținuți victima i-a transmis persoanei în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, obligându-se verbal să achite acel credit. Persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă la rândul ei banii dobândiți ilegal i-a transmis lui Belic (Eliseeva) Alexandra *****, însă până la moment nu au achitat nici o rată, însușind ilegal suma nominalizată, prin ce a produs daune considerabile părții vătămate *****.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus instanța, în drept, a încadrat acțiunile inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Solicitățile apelantului:

Nefiind de acord cu sentința adoptată, procurorul în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Belic (Eliseeva) Alexandra ***** să fie

recunoscută vinovată pe ambele episoade incriminate de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea pentru fiecare infracțiune în parte a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 1 an, iar prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În temeiul Legii nr. 243 cu privire la amnistie, Belic (Eliseeva) Alexandra să fie liberată de la executarea pedepsei principale.

Acte de procedură:

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Belic (Eliseeva) Alexandra ***** a fost constatat ca fiind vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 1 an;

- Belic (Eliseeva) Alexandra ***** a fost constatat ca fiind vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 1 an.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Belic (Eliseeva) Alexandra ***** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea stabilite inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Totodată, s-a dispus ca în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Belic (Eliseeva) Alexandra ***** să fie liberată de pedeapsa stabilită.

În rest au fost menținute dispozițiile din sentința primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, în speță prima instanță a considerat aplicabile prevederile art. 107 Cod penal și art. 285 Cod de procedură penală, stabilind temei pentru încetarea procesului penal în legătură cu amnistia - Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare de la publicare la

31.12.2021 M.O. 325-333, fără însă a ține cont de prevederile art. 389 Cod de procedură penală privind sentința de condamnare.

În acest sens, instanța de apel a notat că prima instanță la adoptarea soluției nu a constatat vinovăția inculpatei în faptele incriminate și nu a stabilit pedeapsa, fapt ce vine în contradicție cu prevederile procedurii penale privind adoptarea sentinței de condamnare.

Instanța de apel a menționat că pronunțarea unei sentințe (hotărâri) de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei poate avea loc doar dacă pe parcursul judecării cauzei, în ședința preliminară, se constată aplicabilitatea Legii nr. 243, iar inculpatul își manifestă acordul privind încetarea procesului penal în privința sa în baza acestui temei, anume astfel de situație nefiind stabilită în cazul dat, deoarece instanța de judecată nu a examinat cauza în ședința preliminară, fapte ce rezultă din actele cauzei.

În acest context, instanța de apel a conchis că nu sunt întemeiate concluziile primei instanțe privind încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea amnistiei, care potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei și care conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală este o circumstanță care exclude urmărirea penală și generează încetarea cazului.

În cazul dat, inculpata a recunoscut vinovăția sa în faptele incriminate, nesolicitând continuarea judecării cauzei cu cercetarea probelor, neavând careva obiecții la probele administrate, acțiunile inculpatei fiind încadrate juridic în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile, săvârșită de două sau mai multe persoane.

În continuare, instanța de apel a constatat vinovăția inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal pe episodul cu partea vătămată ***** și de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal pe episodul cu partea vătămată *****.

Totodată, instanța de apel a indicat că din considerentul că inculpata a recunoscut vinovăția și se căiește de cele comise, scopul corectării și reeducării ei se va atinge și cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii cu stabilirea perioadei de probațiune, iar pedeapsa stabilită este corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise de inculpată și circumstanțelor cauzei, corespunde normelor legale, va contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale și va fi suficientă pentru corectarea și reeducarea inculpatei, în scopul prevenirii comiterii altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea echității sociale.

Instanța de apel a reținut că în ședința primei instanțe inculpata Belic (Eliseeva) Alexandra ***** a recunoscut vina în cele comise și a exprimat acordul privind aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal în baza Legii cu privire la amnistie, cererea fiind susținută și de avocatul Ciubara Mariana.

În acest sens, instanța de apel a reținut că în privința inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie nu sunt.

Inculpata Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în latura dată nu cade sub interdicția reglementată la art.6 din prezenta lege, și-a exprimat acordul privind aplicarea Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal.

Instanța de apel a considerat că este neîntemeiată solicitarea procurorului privind liberarea inculpatei doar de pedeapsa principală stabilită, deoarece restricții în sensul dat în actul de amnistie nu sunt, iar art. 8 din Legea cu privire la amnistie nu este incident în cazul inculpatei.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2023 a fost admis recursul declarat de către procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Bălți Pascari Inga, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 în cauza penală privind-o pe Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în partea liberării de la executarea pedepsei complementare în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Pentru a ajunge la această concluzie Colegiul penal lărgit a indicat că, la soluția de absolvire a inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** de pedeapsa complementară stabilită aceștia - privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani, instanța de apel în decizia sa (f.d. 179, vol. II) a indicat în termeni generali că: „consideră neîntemeiată solicitarea procurorului privind liberarea inculpatei doar de pedeapsa principală stabilită, deoarece restricții în sensul dat în actul de amnistie nu sunt, iar art. 8 din Legea cu privire la amnistie nefiind incident în cazul inculpatei”.

În acest context, instanța de recurs a indicat că această concluzie a instanței de apel vine în contradicție cu prevederile art. 8 din Legea nr. 243 din 24.12.2023 cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care stipulează că: „Se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art. 2–5 și art. 7.”.

Totodată, instanța de recurs a atestat că este incertă și evazivă motivarea instanței de apel precum că art. 8 din Legea cu privire la amnistie nu este incident în cazul inculpatei, or, în susținerea acestei concluzii nu se identifică nici un argument în conținutul deciziei instanței de apel.

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Liliana Pasat în instanța de apel în temeiul deciziei CSJ a pledat pentru admiterea apelului declarat de către procurorul în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi în latura pedepsei complementare, considerând că în privința inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în privința pedepsei complementare nu pot fi aplicate prevederile Legii cu privire la amnistie și aceasta urmează să execute pedeapsa complementară în continuare.

În ședința instanței de apel avocatul Veaceslav Pascari, acționând în interesele inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra *****, și însuși inculpata au pledat pentru respingerea apelului procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi ca fiind nefondat.

Părțile vătămate ***** și *****, fiind legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat din motive necunoscute. Ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, Colegiul penal a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa părților vătămate.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând temeinicia argumentelor formulate de apelant și legalitatea verdictului contestat în raport cu materialele cauzei penale, ascultând pledoariile participanților procesului penal, Colegiul penal consideră că apelul procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 07 aprilie 2022 urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței menționate în latura penală și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În corespundere cu prevederile art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform prevederilor art. 436 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărîrii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată. La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

Reieșind din prevederile legale enunțate supra Colegiul penal reține că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2023 a fost admis recursul declarat de către procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Bălți Pascari Inga, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 în cauza penală privind-o pe Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în partea liberării de la executarea pedepsei complementare în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În subsidiar, Colegiul penal reține că potrivit textului apelului înaintat de acuzatorul de stat se atestă că aceasta este de acord cu stările de fapt stabilite de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, dar nu este de acord cu soluția instanței de încetare a procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, considerînd că inculpata urmează a fi recunoscută vinovată în comiterea infracțiunilor incriminate, cu stabilirea pedepsei, cu ulterioara liberare a acesteia de la executarea pedepsei principale în temeiul Legii amnistiei.

Reieșind din motivele invocate în apel Colegiul penal reține că, apelantul este de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea

juridică a acțiunilor inculpatei, însă nu este de acord cu sentința în latura încetării procesului penal.

La fel, instanța de apel constată că nici partea apărării nu a contestat sentința sub aspectul încadrării juridice a acțiunilor inculpatei.

Astfel, luând în considerație cele constatate supra, Colegiul penal nu va purcede la examinarea fondului cauzei, ci va purcede la examinarea cauzei penale în privința inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în raport cu indicațiile instanței de recurs, care sunt obligatorii pentru instanța de apel.

În această ordine de idei se statuează că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2023 a fost casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 în partea liberării inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** de la executarea pedepsei complementare în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Colegiul penal urmînd să se expună asupra apelului procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi doar în latura casată.

Astfel, cu privire la chestiunea ridicată de către instanța de recurs Colegiul penal notează că potrivit art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

În conformitate cu prevederile art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

În explicarea detaliată a acestei noțiuni urmează să consemnăm că, prin lege organică se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia.

Astfel, se remarcă că consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență.

Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operînd numai *in rem* (cu privire la anumite infracțiuni) și *in personam* (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

În speță, Colegiul penal reține că la data de 31.12.2021 a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În particular, potrivit art. 1 alin.(1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

În corespundere cu prevederile art.2 alin. (1) din Legea menționată, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Potrivit art. 2 alin. (3) al Legii citate, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Aliniatul (4) al aceluiași articol stipulează că, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Totodată, Colegiul penal relevă că la art.6 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 sunt prevăzute temeiurile care fac imposibilă aplicarea actului de amnistie.

În sensul dispozițiilor art. 8 din Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art.2–5 și art.7.

În această ordine de idei, Colegiul penal conchide că practica judiciară în materia aplicării prevederilor art. 8 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 indică asupra unor carențe vădite ce vizează cercul persanelor care se absolvă de pedeapsa complementară.

Din atare considerente, Colegiul penal relevă că instanțele judecătorești trebuie să țină seama de faptul că Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 urmează a fi interpretată prin prisma principiului legalității și reglementărilor din art. 3 alin. (2) Cod penal, care stipulează că interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.

În sensul articolului dat, Colegiul penal notează că prin interpretarea extensivă textului i se atribuie un conținut sporit în raport cu cel ce rezultă din simpla lectură a lui.

La capitolul dat, Colegiul penal reține că în pct. 37 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 1 octombrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal (excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave), Curtea a menționat că instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie, or, asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană.

În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrariului.

Totodată, în pct. 38 al Hotărârii citate Curtea a notat: pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității.

Pe de altă parte, Curtea a notat că principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (*HCC nr. 12 din 14 mai 2018*, § 37).

De altfel, Curtea a notat că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Astfel, condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa

care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 47).

Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (*Del Rio Prada v. Spania [MC]*, 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Kokkinakis v. Greece*, 25 mai 1993, § 40).

Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității în privința efectelor sale (*Liivik v. Estonia*, 25 iunie 2009, §§ 96-104).

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal învederează că la etapa actuală nu există o interpretare oficială și/sau neoficială a prevederilor art. 107 Cod penal, precum și a dispozițiilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, astfel, se conchide că menirea interpretării extensive a prevederilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, în deosebi a dispozițiilor art. 8 din Lege, îi revine instanțelor judecătorești.

În aserțiunea dată, instanța de apel concluzionează că pentru aplicarea corectă și uniformă a prevederilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 urmează a se face distincție între instituțiile „*absolvire de pedeapsă*” și „*liberare de la executarea pedepsei*”, după cum urmează:

Prin noțiunea de *absolvire* se înțelege faptul de încetare a unui proces început, după cum este începerea executării pedepsei penale de către persoanele cu statut de condamnat, și nu a persoanelor cu statut de inculpat, or, acestea nu sunt încă supuse executării unei pedepse penale.

Termenul „*liberare de la executarea pedepsei*” presupune situația în care deși persoana a fost recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni, cu adoptarea unei sentințe de condamnare, inclusiv cu stabilirea pedepsei, aceasta în temeiul apariției unor împrejurări de drept este liberată de la executarea pedepsei.

Totodată, trebuie de menționat că interpretarea acestor două instituții urmează a fi realizată prin intermediul metodei logice, care constă în folosirea unor procedee ale logicii formale generale, precum raționamentele inductive și deductive, precum și cea sistematică, care constă în stabilirea înțelesului unei norme prin determinarea locului acesteia în sistemul ramurii de drept și atunci când este nevoie chiar în sistemul de drept, precum și în sistemul principiilor fundamentale ale dreptului.

În acest sens, se constată că amnistia constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art.275, 285, 332 Cod de procedură penală), atât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executare a pedepsei (art.389 alin. 4 pct. 2) Codul de procedură penală), cât și temei de absolvire în tot sau în parte de pedeapsa penală (art.469 alin. (1) pct.15) Cod de procedură penală).

Sub un alt context, Colegiul penal remarcă și faptul că art. 2 alin. (3) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 stabilește în mod neclar și contradictoriu soluția de încetare a procesului penal, or, în asemenea situație rămâne a fi neclar cum în situația încetării procesului penal, fără stabilirea pedepsei penale, în privința inculpatului poate fi aplicată pedeapsa complementară obligatorie. Or, art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală prevede clar că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală, circumstanță care încă odată confirmă necesitatea liberării totale a inculpatului de la executarea pedepsei și nu de la o parte a pedepsei stabilite.

Colegiul penal remarcă că această interpretare a fost făcută ținându-se cont de interpretarea sistemică a acestora și în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora).

Sintetizând circumstanțele reliefate suprapuse la textele de lege enunțate, Colegiul penal concluzionează că legislatorul a reglementat foarte clar prin art. 389 Cod de procedură penală felurile de sentințe de condamnare a persoanelor, cu soluțiile primite pe caz, și la fel foarte clar a reglementat acest fapt și în Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, fiind reglementat prin art. 2 a legii soluțiile privind aplicarea actului de amnistie în privința persoanelor cu statut de inculpat, iar prin art. 3-9 din Lege soluțiile privind aplicarea actului de amnistie în privința persoanelor cu statut de condamnat.

Drept urmare, instanța de apel nu neagă caracterul imperativ al normelor conținute la art. 8 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, însă norma respectivă se aplică în exclusivitate persoanelor care la data intrării în vigoare a respectivei legi dețineau statutul de condamnat, pe când în situația persoanelor inculcate efectele actului de amnistie urmează a fi aplicate sistematic prin prisma prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care stabilește adoptarea sentinței de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal, și nu absolvirea de pedeapsă, după cum este indicat în art. 8 a Legii amnistiei.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal consideră nefondate afirmațiile acuzatorului de stat privind imposibilitatea liberării inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** de la executarea pedepsei complementare obligatorii, or, această poziție se datorează interpretării eronate și extensive defavorabilă a legii, fapt ce contravine prevederilor articolului 22 din Constituție și articolului 7 din Convenția Europeană.

Prin urmare, luând în considerație că pe parcursul examinării cauzei penale a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatei Belic (Eliseeva) Alexandra ***** în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM, infracțiuni care au fost comise până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală la momentul comiterii infracțiunii date prevedea pedeapsa maximă a închisorii de până la 6 ani, constatându-se lipsa temeiurilor prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată, Colegiul penal conchide asupra liberării lui Belic (Eliseeva) Alexandra ***** de la executarea pedepsei complementare definitive sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani stabilite prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM, or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, **a executării pedepsei**, precum și altor consecințe ale condamnării.

Generalizând, Colegiul penal va admite apelul procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 07 aprilie 2023, cu casarea parțială a sentinței contestate în latura penală și va pronunța în această parte o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra.

În conformitate cu prevederile art.415 alin. (1) pct.2), art.art.416 - 418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în procuratura mun. Bălți Stanislav Monastîrschi declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 07 aprilie 2023 în cauza lui Belic (Eliseeva) Alexandra ***** se admite, cu casarea parțială a respectivei sentințe în latura penală și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Belic (Eliseeva) Alexandra ***** se liberează de la executarea pedepsei complementare definitive sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani stabilite prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 octombrie 2022 în baza art.

190 alin. (2) lit. b) și art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat public la 14.12.2023.

Decizia integrală pronunțată public și înmănată părților la 16.01.2024 ora 12⁰⁰.

Președintele de ședință, judecătorul:
Scutelnic

Gheorghe

Judecătorii:
Pușcaș

Viorel

Ghenadie Liulca